

TIDNINGEN

Medlemsblad för STA
Sällskapet TrädgårdsAmatörerna

Redaktionen för TrädgårdsAmatören
Christina Fryle
(artikelmaterial och annonser)
Handelsgatan 21
432 36 Varberg
Telefon: 0340-136 57
c.fryle@gmail.com

Owe Jaktlund
(föreningsnotiser)
Oktorp 101
311 67 Slöinge
Telefon: 0346-409 09
owe.jaktlund@bredband.net

Ansvarig utgivare:
Karin Svensson-Nygren

Utgivningstider:
mars, maj, september och december
Manus insändes före:
10/1, 15/3, 15/7 och 20/10

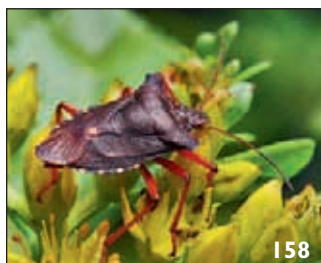
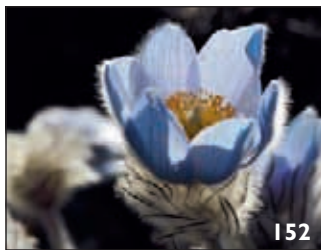
Eftertryck utan tillstånd förbjudes.
För insänt ej beställt material ansvaras ej.
Observera att åsikter framförda i
insändare eller redaktionellt material inte
nödvändigtvis reflekterar
riksföreningens åsikter.

Vid utebliven tidning, adress- eller
namnändring:
Maryla Wallin
Färentunagränd 25
194 55 Upplands Väsby
Telefon: 0736-27 81 33
onsdagar 18.00–20.00
medlem@tradgardsamatorerna.nu

Äldre nr av TA:
Wiggo Mattsson
Stationsgatan 2
590 81 Gullringen
Telefon: 0492-223 22
wiggo.stina@telia.com

Länkar i våra artiklar:
Vi vill påminna om att alla länkar till
Internet som finns i tidningen också
finns samlade på vår egen hemsida:
www.tradgardsamatorerna.nu
användarnamn:
lösenord:

Omslagsbild: *Pulsatilla integrifolia*,
miyakesippa, se artikel sid. 152.
Foto: Christina Fryle

INNEHÅLL

- 142 Karin har ordet
- 144 Peter Korns trädgård Inger Frändås
- 148 Några exotiska guldkorn för en zonknäckare
Ludvig Johansson
- 152 *Pulsatilla integrifolia miyakesippa* – Sakhalins päls-
klädda skönhet Susann Nilsson
- 154 *Maianthemum racemosum* Inger Frändås
- 156 Primuladiket Kristina Carlsson
- 158 Trädgårdens nyttodjur, del 4 Birgitta Carlberg
- 162 Illbattiga trän Lasse Kedenius
- 163 Sippor i kallt klimat Einar Hellbom
- 164 STA:s Ombudsmöte 2010 Rolf Wiking
- 166 Lars Sandberg – Ny ersättare i riksstyrelsen
- 167 Östgötakretsen kåserar Anneli Dahlskog
- 168 Tellima, Mitella och Elmera – en förväxlingscirkus
Owe Jaktlund
- 170 *Acanthus mollis* eller *hungaricus* Owe Jaktlund
- 170 Frölistefel Owe Jaktlund
- 171 Litteratur
- 172 Kontakt med läsekretsen
- 173 Owe:
- 174 Frölistekommentarer
- 176 Allmänna kommentarer till frölistan Hubert Agback
- 178 Bestämmelser för frödistributionen
- 179 Frölistan
- 195 Donatorer
- 196 Föreningsnotiser
- 198 Innehållsförteckning 2010
- 198 Riksmöte 15–17 juli 2011

Maianthemum racemosum

vipprams – gammal kärlek, nytt namn

Inger Frändås
text

Det är trevligt när något man funderat länge över visar sig vara precis som man trodde. I en tysk trädgårdstidskrift hittade jag förklaringen till ett gammalt problem.

1. *Maianthemum racemosum* ssp. *racemosum* växer glest och passar kanske bäst där man kan låta plantor väva sig in i varandra och bilda blandade bestånd.
2. Under senhösten blir bären röda.
3. Den som tar sig besväret att titta närmare på de nybildade bären kan dock få se denna spektakulära syn. Den första tiden är bären nämligen gröna eller gulaktiga med röda fläckar.
4. *M. racemosum* ssp. *amplexicaule* bildar med tiden en tät rugg som inte släpper in något ogräs bland stänglarna.

Det är många år sedan vi köpte vår första *Smilacina racemosa*, vipprams. Den var tät och kompakt och hade en fantastisk doft av liljekonvalj.

Så småningom träffade jag på andra bestånd, i andra trädgårdar. De hade samma namn men såg inte likadana ut – och de doftade inte. Vi skaffade oss en egen planta av det slaget och jag blev allt mer övertygad om att det var två olika arter det handlade om. Nå, där hade jag inte helt rätt – det är två underarter till *Smilacina racemosa* (eller skall det vara *Maianthemum racemosum*?) som ser ganska olika ut och uppför sig på olika sätt.

Smilacina racemosa ssp. *amplexicaule* (*Maianthemum racemosum* ssp. *amplexicaule*) är den doftande varianten. Den är styvt upprätt, växer kompakt och har tätt sittande, uppåtriktade och lite styva blad. Blommorna doftar och den sätter knappast några bär eftersom den är självsteril och man sällan har mer än en klon i trädgården. Det är en pålitlig perenn som stannar där man sätter den och bara stillsamt och troget breddar sig om midjan. Den blir 70–90 cm hög hos oss och blommar sent i maj och i juni.

Den andra underarten, som alltså finns på många håll under samma namn, skall heta *Smilacina racemosa* ssp. *racemosa* (*Maianthemum racemosum* ssp. *racemosum*). Den har stänglar som är böjda som på en *Polygonatum*, rams, och som ofta inte är fullt lika långa. Bladen är

större men sitter glesare och känns lite mjukare. Eftersom stängeln böjer sig sitter bladen nästan horisontellt. Den blommar hos oss ca två veckor senare och sätter fullt av bär, som är vackra men giftiga som hos alla liljekonvaljsläktingar. Den brer ut sig med jordstammar som är betydligt vidlyftigare än hos ssp. *amplexicaule*. Det betyder att man inte får ett lika tätt och prydligt bestånd utan stänglar lite här och var runt en glesare huvudplanta. Den doftar inte och åtminstone hos oss är blomställningarna yvigare men glesare än hos ssp. *amplexicaule*. i övrigt är blommorna lika, dvs. många, små, stjärnformade och gulvita.

Underartsnamnet *amplexicaule* betyder att bladen sitter direkt på stjälken utan något bladskäft. De kan också vara stjälskomfattande, dvs. att de går runt stjälken som alltså kommer upp genom innerändan av bladet. Jag tycker dock att det är svårt att se någon större skillnad på de exemplar av underarterna, som vi har i trädgården. Det är knappast någon bladstjälk på ssp. *racemosa* heller och ingen av dem är stjälskomfattande. Det kanske kan vara lättare att se på andra exemplar.

Båda underarterna trivs i ett halvsuggigt till skuggigt läge i en fuktighetshållande jord. Den kompakt växande och doftande ssp. *amplexicaule* passar i vilken som helst lämplig rabatt i ett sådant läge. Den utsvävande ssp. *racemosa* bör man plantera där den kan få sprida sig utan att man blir irriterad och där man kan njuta av dess vackra bär såväl som av blommorna. Båda kommer från Nordamerika, ssp. *amplexicaule* från västra sidan och ssp. *racemosa* från den östra.

Enligt den tyska artikeln har alla arter som förr kallats *Smilacina* förts över till släktet *Maianthemum*, dvs. samma släkte som ekorrbar *M. bifolium*. Det skall ha skett redan på 80-talet av en amerikansk forskare och det är kanske dags att acceptera faktum och vänja sig vid namnet?

Foto: Inger Frändås

Foto: Christina Fryle

Foto: Inger Frändås

Foto: Owe Jaktlund

3

4